

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoPr/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517200745
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2517200745.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Katarína Arnouldová a sudcov: JUDr. Silvia Hýbelová a Mgr. Fedor Benka, v právnej veci žalobkyne: Mgr. C. G., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXXX/XX, G., právne zastúpená advokátom JUDr. Martin Hudák, so sídlom Háľkova 32, Bratislava - Nové Mesto, proti žalovanej: Základná škola s materskou školou, so sídlom Školská 19, Sokolovce, IČO: 37 836 803, právne zastúpená splnomocnencom Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 866 598, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 7. marca 2018, č.k. 18Cpr/7/2017-102, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
2. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 2 ods. 1 písm. b), § 3 ods. 1, 3 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 42 ods. 1, 2 Zákonníka práce, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP a vecne tým, že žalovaná nie je pasívne legitimovaná v tomto súdnom spore.
3. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa vykonávala funkciu riaditeľky Základnej školy s materskou školou Sokolovce, t. j. žalovanej, do ktorej funkcie bola menovaná starostom obce Sokolovce dňa 01.04.2015 a z tejto funkcie bola odvolaná starostom obce Sokolovce dňa 09.12.2016. Rovnako bolo nesporné, že žalobkyňa bola zároveň v pracovnom pomere u žalovanej a na škole vyučovala. Zriaďovateľ, okrem vymenovania do funkcie, je povinný vyhotoviť vymenovanému riaditeľovi aj pracovnú zmluvu alebo dohodnúť s ním podmienky vykonávania funkcie riaditeľa v pracovnej zmluve a vyhotoviť mu oznámenie o výške a zložení funkčného platu. Pokiaľ išlo o samotné odvolanie z funkcie a jeho náležitosti, ktorého obsah z tohto hľadiska namietala žalobkyňa, súd prvej inštancie uviedol, že zákon o štátnej správe v školstve rovnako ako Zákonník práce neupravuje náležitosti odvolania z funkcie a možnosť brániť sa proti odvolaniu z funkcie. V súvislosti s odvolaním žalobkyne z funkcie riaditeľky súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.02.2009, sp. zn. 5Cdo/253/2007 a tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 01.03.2005, sp. zn. 2Cdo/178/2004. Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/253/2007 nárok zastávať funkciu a zotrvanie v nej, nie je nárokom vyplývajúcim z pracovno-právnych vzťahov, v zmysle rovnovážneho postavenia zamestnávateľa a zamestnanca. Odvolanie z funkcie je (jednostranným) právnym úkonom, pretože

je prejavom vôle smerujúcim k vzniku, zmene alebo zániku tých práv, ktoré právne predpisy s takým prejavom spájajú (§ 34 Občianskeho zákonníka). Pre jeho určitosť a zrozumiteľnosť sa vyžaduje, aby v ňom bola uvedená funkcia, z ktorej sa zamestnanec odvoláva a deň, ktorým sa z nej odvoláva. Žiadne z ustanovení uvedených predpisov ale neustanovuje, aby v odvolaní z funkcie boli uvedené dôvody, pre ktoré je zamestnanec odvolaný. Sankciou neplatnosti pre nedodržanie obsahových náležitostí môže byť právny úkon postihnutý iba vtedy, ak to výslovne ustanovuje zákon. Tak ako je to práve v ustanoveniach Zákonníka práce, ktoré konkrétne definujú náležitosti platného právneho úkonu pri skončení pracovného pomeru (§ 59 a nasl. zákona č. 311/2001 Z. z. v znení noviel). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uviedol, že právny úkon urobený zriaďovateľom - odvolanie z funkcie riaditeľa školy, pre svoju formálnu platnosť nevyžaduje uvedenie dôvodov, a je preto potrebné vykladať ho ako prejav vôle, smerujúci k zániku práva, ktoré právny predpis s takýmto prejavom spája. Potom je zrejmé, že pre jeho platnosť je postačujúca jeho určitosť a zrozumiteľnosť, ktorých naplnenie je dané uvedením konkrétnych ustanovení zákona, ktoré priamo dáva oprávnenie zriaďovateľovi odvolať z funkcie riaditeľa školy pre závažné porušovanie všeobecných záväzných právnych predpisov (§ 3 ods. 7 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z. z.). Napriek tomu, že žalobkyňa namietala platnosť odvolania z funkcie riaditeľky z dôvodu nedostatkov v skutkovom vymedzení, v konaní sa však nedomáhala určenia neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky, ale domáhala sa určenia, že skončenie pracovného pomeru medzi sporovými stranami na základe odvolania z funkcie zo dňa 09.12.2016 je neplatné alebo že pracovný pomer medzi sporovými stranami trvá. Keďže žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, súd prvej inštancie neskúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Už bolo judikované, že ustanovenie § 77 Zákonníka práce priznáva účastníkom pracovnoprávneho vzťahu možnosť uplatniť na súde neplatnosť zrušovacieho prejavu druhej strany tohto vzťahu žalobou o určenie tzv. inej právnej skutočnosti, pričom na podanie takej žaloby nie je podmienkou splnenie naliehavého právneho záujmu. Súd prvej inštancie sa však zaoberal otázkou vecnej legitímácie ako stavu vyplývajúceho z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva (povinnosti), ktoré je predmetom konania. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu.

4. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že v prejednávanej veci žalovaná nie je pasívne legitimovaná napriek tomu, že bola v pracovnom pomere u žalovanej, ktorá bola jej zamestnávateľom. Vychádzajúc z dikcie ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, zriaďovateľ, ktorým v danom prípade bola obec Sokolovce, súčasne s vymenovaním žalobkyne do funkcie riaditeľky s ňou mal dohodnúť na dobu funkčného obdobia podmienky v pracovnej zmluve a určiť jej platové náležitosti. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa bola v pracovnom pomere u žalovanej napriek neexistencii písomného vyhotovenia pracovnej zmluvy (ústna pracovná zmluva nespôsobuje neplatnosť zmluvy). Z uvedeného ustanovenia zákona vyplýva, že zriaďovateľ okrem vymenovania do funkcie, uzatvára s vymenovaným riaditeľom aj pracovnú zmluvu a tým pádom je účastníkom pracovného pomeru, resp. tým subjektom, ktorý je oprávnený aj pracovný pomer ukončiť. K skončeniu pracovného pomeru žalobkyne malo v predmetnom prípade dôjsť jednostranným právnym úkonom zo strany starostu obce Sokolovce (odvolaním), a nie právnym úkonom zo strany žalovanej Základnej školy s materskou školou. Sám právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že došlo k okamžitému skončeniu pracovného pomeru žalobkyne, ktoré považuje za neplatné a tiež poukázal na to, že žalovanej nebol odovzdaný jednostranný právny úkon zriaďovateľa žalovanej, ktorým by bol platne ukončený pracovný pomer žalobkyne. Je zrejmé, že žalovaná neuskutočnila žiaden úkon smerujúci k skončeniu pracovného pomeru žalobkyne (nakolko ju na to ani zákon neoprávňuje), napriek tomu ju žalobkyňa označila za žalovanú v tomto spore. Zmätočne vyznieva aj tvrdenie žalobkyne v žalobe, že dňa 09.12.2016 doručila žalovaná (prostredníctvom zriaďovateľa) žalobkyňi odvolanie z funkcie. V skutočnosti však ide o odvolanie urobené samotným zriaďovateľom. Na základe uvedeného súdu prvej inštancie nezostávalo iné, než žalobu pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v tomto spore zamietnuť a bez skúmania vecnej opodstatnenosti žaloby. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v konaní v plne úspešná, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie. Odvolanie podala v zmysle nasledovných právnych predpisov, ktoré odôvodnila tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď záver súdu o nedostatku pasívnej

vecnej legitímácie žalovanej je nesprávny. Žalovaná je zamestnávateľ žalobkyne - Základná škola s materskou školou Sokolovce. Poukázala na § 7 ods. 1, 2, § 77 Zákonníka práce, z ktorých vyplýva, že v sporoch o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru je v prípade, ak žalobu podáva zamestnanec, čo je v tomto konaní žalobkyňa, pasívne vecne legitímovaný zamestnávateľ, čo je v tomto konaní subjekt, ktorý bol/je zamestnávateľom žalobkyne. Poukázala na § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve. Žalobkyňa bola riaditeľkou u žalovanej, svedčí o tom medzi iným menovací dekrét zriaďovateľa žalovanej s účinnosťou od 1.4.2015 do 31.3.2020, oznámenie o výške a zložení funkčného platu zo dňa 2.9.2016, a fakt, že táto skutočnosť nebola medzi sporovými stranami sporná, čo potvrdzuje aj odôvodnenie prvostupňového rozsudku v bode 28. Z uvedeného ustanovenia § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve, ako aj z dokumentov doložených v tomto konaní a z vyjadrení sporových strán vyplýva, že zamestnávateľom žalobkyne bola/je žalovaná ako subjekt s vlastnou samostatnou právnou spôsobilosťou (vlastné IČO), že pracovný pomer (o určenie neplatnosti skončenia ktorého ide v tomto konaní) bol/je medzi žalobkyňou a žalovanou. V zmysle ustanovení právnych predpisov (§ 7 ods. 1 Zákonníka práce, § 77 Zákonníka práce, § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve, bodu 28 odôvodnenia prvostupňového rozsudku) je tak jednoznačné, že v prípade nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru medzi žalobkyňou a žalovanou je v tomto konaní pasívne vecne legitímovaným subjektom iba a výhradne žalovaná ako zamestnávateľ žalobkyne (ide o priamu hmotnoprávnú dikciu § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve). Prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní nerešpektoval citované zákonné ustanovenie ignoroval ho, neuviedol prečo toto ustanovenie neaplikuje a toto ustanovenie ani len nespomína v odôvodnení rozsudku. Súd nerešpektoval ustanovenie § 7 ods. 2 Zákonníka práce v spojitosti so skutočnosťou, že žalovaná je ako zamestnávateľ samostatný právny subjekt s vlastnou právnou subjektivitou. Jediným zamestnávateľom žalobkyne je žalovaná a teda pasívne vecne legitímovaným subjektom v tomto konaní je len žalovaná. Nesprávny je záver súdu, že v posudzovanom prípade je subjektom oprávneným pracovný pomer ukončiť zriaďovateľ žalovanej - obec Sokolovce (konajúca prostredníctvom svojho starostu). Ustanovenia § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona o štátnej správe v školstve upravujú len otázku menovania do funkcie/odvolanie z funkcie riaditeľa a následnej úpravy súvisiacej pracovnej zmluvy, neupravujú kto je zamestnávateľom riaditeľa. Ide totiž o to (v zmysle teleologicko-axiologického výkladu právnych noriem), aby v školských zariadeniach, kde štatutárom je riaditeľ, existoval subjekt, ktorý vymenuje riaditeľa do funkcie a o to, aby riaditeľ školských zariadení nedohadoval a neuzatváral súvisiacu pracovnú zmluvu sám so sebou. Preto pracovnú zmluvu v týchto prípadoch dohaduje a podpisuje na jednej strane riaditeľ školského zariadenia, na druhej strane zriaďovateľ školského zariadenia. Zriaďovateľ školského zariadenia však nie je zamestnávateľom, len koná za zamestnávateľa - školské zariadenie. Zriaďovateľ školského zariadenia a školské zariadenie sú dva rôzne samostatné právne subjekty, každý subjekt má vlastné IČO. Pracovná zmluva je tak uzatvorená medzi školským zariadením a riaditeľom, nie medzi zriaďovateľom školského zariadenia a riaditeľom. Pracovný pomer na základe takto uzatvorenej pracovnej zmluvy vzniká medzi riaditeľom a školským zariadením, nie medzi riaditeľom a zriaďovateľom školského zariadenia. Toto je dokonca, pre odstránenie prípadných rozporov (v zmysle systematického a jazykového výkladu právnych noriem), uvedené priamo exaktne v ustanovení § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve. Prvoinštančný súd tak pochybil, v odôvodnení rozsudku uvádzané ustanovenia § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona o štátnej správe v školstve nesprávne právne aplikoval a navyše absolútne ignoroval (ani len neuviedol) ustanovenie § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve, ktoré je pre posúdenie nároku uplatňovaného žalobou kľúčové a predstavuje hmotnoprávny základ pre pasívnu vecnú legitímáciu na strane žalovanej v tomto konaní. O tom, že zriaďovateľ len koná za zamestnávateľa - školské zariadenie - žalovanú, a že teda hmotnoprávne povinnosti voči žalobkyni má v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom (pracovným pomerom) žalovaná ako zamestnávateľ žalobkyne, svedčí aj dokument žalovanej - oznámenie o výške o zložení funkčného platu zo dňa 02.09.2016. V oznámení o plati je jednoznačne ako zamestnávateľ žalobkyne uvedená žalovaná - Základná škola s materskou školou, Sokolovce (priamo v hlavičke tohto dokumentu) napriek tomu, že toto oznámenie o plati len podpisuje zriaďovateľ - Obec Sokolovce (jej starosta). O tom, že v prípade žalobkyne je jej jediným zamestnávateľom a teda pasívne vecne legitímovaným subjektom pre spory o určenie neplatnosti pracovného pomeru žalovaná (a nie jeho zriaďovateľ) svedčí aj to, že žalobkyňa nebola predsa zamestnankyňou obce Sokolovce (zriaďovateľom žalovanej), ani žalobkyňa nebola v nijakom právnom vzťahu s obcou Sokolovce (zriaďovateľom žalovanej), a že žalovaná si ako zamestnávateľ voči žalobkyni plnila svoje hmotnoprávne povinnosti a platila za žalobkyňu ako svoju zamestnankyňu všetky odvody v zmysle Zákonníka práce a predpisov o sociálnom či zdravotnom poistení. Keďže žalobkyni dňa 09.12.2016 bolo doručené odvolanie z funkcie, v ktorom je explicitne uvedené, že týmto odvolaním z funkcie končí aj pracovný pomer, tak žalobkyňa v tomto konaní

napáda platnosť tohto odvolania z funkcie ako platného titulu na skončenie pracovného pomeru v zmysle príslušných ustanovení Zákonníka práce, žalobkyňa trvá na tom, že pracovný pomer nebol platne ukončený, a že pracovný pomer stále trvá. Zriaďovateľ žalovanej ako subjekt práva s vlastnou právnou subjektivitou je totiž oprávnený odvolať žalobkyňu z funkcie riaditeľky (ak sú splnené zákonom predpokladané podmienky), nie je však oprávnený ukončiť so žalobkyňou pracovný pomer, na to je oprávnený výlučne zamestnávateľ žalovanej - žalovaná ako subjekt práva s vlastnou právnou subjektivitou (za ktorú len podpisuje jeho zriaďovateľ). Ak by v tomto konaní naozaj išlo o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, tak by šlo o prekážku konania spočívajúcu v nedostatku procesnej subjektivity, o tzv. neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú by konajúci súd musel prihliadať ex offio v ktoromkoľvek štádiu konania a v prípade, že by takúto vadu konajúci súd identifikoval, bol by povinný to indikovať sporovým stranám a bezodkladne vydať uznesenie o zastavení konania v zmysle ustanovenia § 62 CSP. Teda v takomto prípade by mal súd rozhodnúť procesným rozhodnutím a nie rozhodnutím v merite veci. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil všetky jeho výroky, alebo zmenil tak, že žalobe vyhovie.

6. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu poukázala na § 3 ods. 1 zák.č. 596/2003 Z.z., majúc za to, že súd správne vo svojom bode 24. rozsudku uviedol s odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, že nárok zastávať funkciu a zotrvanie v nej, nie je nárokom vyplývajúcim z pracovnoprávneho vzťahov, v zmysle rovnovážneho postavenia zamestnávateľa a zamestnanca. Právny úkon urobený zriaďovateľom - odvolanie z funkcie riaditeľa školy - je potrebné vykladať ako prejav vôle, smerujúci k zániku práva, ktoré právny predpis s takýmto prejavom spája. Potom je zrejmé, že pre jeho platnosť je postačujúca jeho určitosť a zrozumiteľnosť (uviedenie funkcie, z ktorej sa odvoláva a deň, ktorým sa z nej odvoláva), ktorých naplnenie je dané uvedením konkrétneho ustanovenia zákona, ktoré priamo dáva oprávnenie zriaďovateľovi odvolať z funkcie riaditeľa školy pre závažné porušenie všeobecných záväzných právnych predpisov (§ 3 ods. 7 písm. c) zákona č. 596/2003 Z.z.). Z uvedeného je zrejmé, že v predmetnom ustanovení je daná právomoc zriaďovateľa školy odvolať z funkcie riaditeľku školy (žalobkyňu). Žalobkyňa teda tým, že namietala platnosť odvolania z funkcie riaditeľky z dôvodu nedostatkov v skutkovom vymedzení, v samotnom konaní sa nedomáhala určenia neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky. Žalobkyňa vymedzila svoj žalobný návrh ako určenie, že skončenie pracovného pomeru na základe odvolania z funkcie je neplatné alebo, že pracovný pomer trvá. Takto vymedzeným predmetom konania prostredníctvom žalobného návrhu súd potom nemohol zisťovať naliehavý právny záujem, nakoľko tento je daný priamo v zákone, a ktorý by v opačnom prípade zisťoval a žalobkyňa by ho musela preukázať. Pokiaľ ide o procesnú subjektivitu, túto si nemožno zamieňať s vecnou pasívnou legitímáciou. Poukázala tiež na § 3 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z.z., z ktorého vyplýva, že zriaďovateľ okrem vymenovania do funkcie, uzatvára s vymenovaným riaditeľom aj pracovnú zmluvu a tým pádom je účastníkom pracovného pomeru, resp. tým subjektom, ktorý je oprávnený aj pracovný pomer ukončiť, tak ako sa to v prejednávanej veci, v súlade so zákonom, i stalo. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok a priznal žalovanej vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

7. Žalobkyňa v odvolacej replike sa plne pridriavala svojich doterajších vyjadrení. Uviedla, že žalovaná vo svojom vyjadrení absolútne ignoruje § 7 ods. 1, ods. 2 aj § 77 Zákonníka práce, podľa ktorých v sporoch o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru je v prípade, ak žalobu podáva zamestnanec, pasívne vecne legitimovaným subjektom zamestnávateľ. Žalovaná absolútne ignoruje § 3 ods. 6 zákona o štátnej správe v školstve, podľa ktorého je expressis verbis zamestnávateľom žalobkyne škola alebo školské zariadenie - konkrétne žalovaná. Ide o ustanovenia právnych predpisov, s ktorými sa konajúci súd musí v tomto konaní vysporiadať.

8. Žalovaná v odvolacej duplike uviedla, že žalobkyňou vyššie citované ustanovenia sú na jednej strane správne, majúce na prvý pohľad vzájomnú logiku, avšak na súdny spor medzi žalobkyňou a žalovanou, neaplikovateľné. Z toho dôvodu nepovažuje žalovaná za potrebné sa k nim vyjadrovať a aplikovať ich na predmetný skutkový stav. Podstatou sporu a najmä dôvod prečo súd žalobu napadnutým rozsudkom zamietol, bol nedostatok pasívnej legitímácie na strane žalovanej. To, že vymenovanie alebo odvolanie riaditeľa školy nie je rozhodovaním, podporuje aj ustanovenie § 4 zákona č. 552/2003 Z.z., v zmysle ktorého právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil. Ak sa toto ustanovenie dá do súvisu s § 7 ods. 3 Zákonníka práce, podľa ktorého so zamestnancom, ktorý je aj štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, dohodne podmienky podľa § 43 ods. 1 v pracovnej zmluve orgán alebo právnická osoba, ktorá ho ako štatutárny

orgán ustanovila, a s § 42 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého ak osobitný predpis ustanovuje voľbu alebo vymenovanie ako predpoklad vykonávania funkcie štatutárneho orgánu alebo vnútorný predpis zamestnávateľa ustanovuje voľbu alebo vymenovanie ako požiadavku vykonávania funkcie vedúceho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu, pracovný pomer s týmto zamestnancom sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou až po jeho zvoľení alebo vymenovaní, možno dospieť k záveru, že vymenovanie alebo odvolanie riaditeľa školy je právnym úkonom zriaďovateľa, ktorý buď predchádzal vzniku samotného pracovnoprávného vzťahu (vymenovanie) alebo sa realizoval v existujúcom pracovnoprávnom vzťahu (odvolanie). Právny úkon urobený zriaďovateľom - odvolanie z funkcie riaditeľa školy - je potrebné vykladať ako prejav vôle, smerujúci k zániku práva, ktoré právny predpis s takýmto prejavom spája. Žalovaná však žiaden právny úkon, ktorý viedol k odvolaniu žalobkyne z funkcie riaditeľky školy neuskutočnila. Z uvedeného je zrejmé, že právomoc odvolať riaditeľa školy je daná výlučne zriaďovateľovi školy, ktorý tak postupoval v zmysle príslušného ustanovenia (§ 3 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z.z.) a dňa 09.12.2016, v súlade so zákonom, odvolal z funkcie riaditeľku školy (žalobkyňu).

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny.

10. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 18Cpr/7/2017 bola žaloba o určenie, že skončenie pracovného pomeru medzi sporovými stranami na základe odvolania z funkcie zo dňa 9.12.2016 je neplatné alebo pracovný pomer medzi sporovým stranami trvá a že žalovaná je povinná poskytnúť žalobkyňi náhradu mzdy v sume priemerného zárobku žalobkyne odo dňa 12.12.2016 až do času, keď žalovaná umožní pokračovať žalobkyňi v práci. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie otázky vecnej pasívnej legitímácie žalovanej ako aj správny právny záver, s ktorým sa aj odvolací súd stotožňuje, s poukazom na ust. § 387ods. 2 OSP, odvolací súd odkazuje na dostatočne presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke. Na doplnenie odvolací súd uvádza k odvolacím námietkam nasledovné:

12. V prvom rade odvolací súd uvádza, že nie je možné súhlasiť s tvrdením odvolateľky, že ak by tu išlo o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, jednalo by sa o prekážku konania spočívajúcu v nedostatku procesnej subjektivity, a súd by bol povinný zastaviť konanie v zmysle ustanovenia § 62 CSP.

13. Podľa § 61 CMP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

14. Spôsobilosť byť účastníkom konania treba totiž odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka - aktívnej či pasívnej (R 34/1993, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 22/92 zo dňa 30. apríla 1992). Tak ako už správne dôvodil prvoinštančný súd, vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 214/2011 zo dňa 7.3.2018). Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie nepredstavuje nedostatok procesnej subjektivity, nakoľko v zmysle § 61 CSP procesná subjektivita je v zásade prepojená so spôsobilosťou na práva a povinnosti, pričom žalovaná ako právnická osoba má právu

subjektivitu a je naďalej evidovaná v Registri organizácii vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky, takže tu nebol daný dôvod na zastavenie konania.

15. Odvolateľka uvádza, že nesúhlasí s názorom súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej argumentujúc tým, že predsa žalobkyňa bola zamestnancom žalovanej, a nie zamestnancom Obce Sokolovce. Odvolací súd pripomína, že uvedená skutočnosť (že žalobkyňa bola zamestnancom žalovanej), nebola a nie je medzi stranami sporná. Rovnako v prejednávanej príhode nebolo a nie je sporné to, čo vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na ktoré ustanovenie poukazuje v odvolaní žalobkyňa tvrdiac, že ho súd opomína. Podľa tohto ustanovenia riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia, ktoré v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene a má zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov (ďalej len "právnická osoba"), je zamestnancom školy alebo školského zariadenia. Ako bolo uvedené vyššie, v tomto prípade niet pochybností o tom, že žalobkyňa ako riaditeľka bola zamestnancom Základnej školy s materskou školou Sokolovce, t. j. žalovanej.

16. Žalobkyňa argumentuje, že ustanovenie § 3 ods. 1, 3 zákona č. 596/2003 Z.z. neupravuje, kto je zamestnávateľom riaditeľa, avšak v prejednávanej príhode táto skutočnosť nie je sporná, ako bolo uvedené vyššie. Toto ustanovenie je právne významné z iného hľadiska, keďže umožňuje v spojení s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a za použitia interpretačných pravidiel vyvodiť, komu prináleží oprávnenie na skončenie pracovného pomeru s odvolaným riaditeľom školy.

17. Podľa citovaného ustanovenia § 3 zákona č. 596/2003 Z.z., riaditeľa vymenúva na dobu funkčného obdobia a odvoláva zriaďovateľ školy alebo zriaďovateľ školského zariadenia (ďalej len "zriaďovateľ") (ods. 1). Zriaďovateľ súčasne s vymenovaním riaditeľa s ním dohodne na dobu funkčného obdobia podmienky podľa osobitného predpisu v pracovnej zmluve a určí mu platové náležitosti podľa osobitného predpisu (ods. 3).

18. Nemožno súhlasiť s tvrdením žalobkyne, že zriaďovateľ školy len koná za zamestnávateľa, nakoľko z ustanovenia § 3 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, § 7 ods. 3 a § 42 ods. 2 Zákonníka práce vyplýva, že vymenovanie alebo odvolanie riaditeľa školy je právnym úkonom obce ako zriaďovateľa, ktorý buď predchádzal vzniku samotného pracovnoprávného vzťahu (vymenovanie) alebo sa realizoval v existujúcom pracovnoprávnom vzťahu (odvolanie) (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6MCdo/3/2015 zo dňa 24.2.2016). Z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že odvolanie z funkcie riaditeľa školy je právnym úkonom urobeným zriaďovateľom. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 253/2007 zo dňa 25. februára 2009 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 133/2011 zo dňa 29. októbra 2012 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 235/2011 zo dňa 18. septembra 2012).

19. Z logického výkladu vyššie uvedených právnych predpisov potom vyplýva, že obec ako zriaďovateľ školy, ktorá po vymenovaní riaditeľa školy dojednáva podmienky v pracovnej zmluve s vymenovaným riaditeľom školy, uzatvára týmto nepochybne s riaditeľom pracovnú zmluvu. Potom musí mať po odvolaní riaditeľa školy aj oprávnenie skončiť s odvolaným riaditeľom školy pracovný pomer.

20. V danom prípade žalobkyňa pred jej vymenovaním do funkcie riaditeľky nebola zamestnancom žalovanej a jej pracovný pomer vznikol menovaním do tejto funkcie (k žalovanej nastúpila na základe menovacieho dekrétu do funkcie riaditeľky školy, pred týmto menovaním na škole nepracovala). Trvanie jej pracovného pomeru bolo závislé na trvaní tejto funkcie. Keďže Obec Sokolovce bola na začiatku zapojená do procesu uzatvárania pracovnej zmluvy so žalobkyňou, i keď neexistuje písomná pracovná zmluva, čo však v zmysle § 17 ods. 2 a § 42 ods. 1 Zákonníka práce nespôsobuje neplatnosť pracovnej zmluvy, musí potom Obci Sokolovce prináležať aj oprávnenie byť súčasťou procesu skončenia pracovného pomeru so žalobkyňou. Tak menovanie do funkcie riaditeľky školy ako aj odvolanie z funkcie riaditeľky školy bolo označené v záhlaví identifikačnými údajmi obce a podpísané starostom ako štatutárnym orgánom obce. Rovnako oznámenie o výške a zložení funkčného platu je jednoznačne právnym úkonom Obce Sokolovce, nakoľko takéto oznámenie je podpísané obcou konajúcou prostredníctvom starostu, čo je v súlade s § 3 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z.z., pričom označenie Základnej školy s materskou školou v záhlaví tohto oznámenia má za cieľ len identifikovať

toho, kto bude vyplácať funkčný plat. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalobkyne, že zriaďovateľ žalovanej nie je oprávnený ukončiť so žalobkyňou pracovný pomer. Obec Sokolovce najskôr právnym úkonom odvolala riaditeľku školy - žalobkyňu, a súčasne (tou istou listinou) práve v súvislosti s uvedenou skutočnosťou Obec Sokolovce okamžite skončila pracovný pomer so žalobkyňou, čo je potrebné vyvodiť z posledného odseku odvolania z funkcie zo dňa 9.12.2016, v ktorom sa uvádza, že „odvolaním z funkcie sa končí aj Váš pracovný pomer u vášho zamestnávateľa Základná škola s materskou školou Sokolovce, keďže tento bol viazaný na dobu výkonu funkcie riaditeľky školy“.

21. Odvolací súd preto dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie a síce, že zriaďovateľ okrem vymenovania do funkcie, uzatvára s vymenovaným riaditeľom aj pracovnú zmluvu a je teda tým subjektom, ktorý je oprávnený aj pracovný pomer ukončiť, preto voči nemu mala uvedená žaloba smerovať. Žalovaná neuskutočnila žiaden úkon smerujúci k skončeniu pracovného pomeru žalobkyne. Keďže žalobkyňa označila v žalobe za žalovanú Základnú školu s materskou školou v Sokolovciach, ktorá nie je pasívne vecne legitimovaná, nebolo možné sa ďalej zaoberať prípadnou neplatnosťou skončenia pracovného pomeru zo strany Obce Sokolovce.

22. So zreteľom na uvádzané dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny vrátane výroku o náhrade trov konania podľa § 379 ods. 1, 2 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku s ktorým sa stotožňuje.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keďže v tomto štádiu konania mala plný úspech v konaní žalovaná a preto jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že výšku trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).